

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 436 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Kontor
N.1

Journal nr.
400.c.2-0

Dato
21. februar 1996

./.
Til underretning for Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagt Arbejdsministeriets faktuelle grundnotat vedrørende forslag til Rådets direktiv om minimumsforordninger til forbedring af sundhedsbeskyttelse og sikkerhed for arbejdstagere, der kan blive udsat for fare hidrørende fra eksplosiv atmosfære.

Paul Nyrup Rasmussen

Arbejdsministeriet

21.02.96

Faktuelt grundnotat
om
Forslag til Rådets direktiv om minimumsforskrifter til
forbedring af sundhedsbeskyttelse og sikkerhed for
arbejdstagere, der kan blive udsat for fare
hidrørende fra eksplosiv atmosfære.

I. Baggrund

Kommissionen har udarbejdet forslag til ovennævnte direktiv, KOM (95) 310 endelig udgave 95/0235 (SYN).

Forslaget har hjemmel i Traktatens artikel 118 A, og kan derfor vedtages med kvalificeret flertal efter samarbejdsproceduren. Der er tale om et minimumsdirektiv, der tillader de enkelte medlemslande at fastlægge et højere beskyttelsesniveau, end det direktivet foreskriver.

Med forslaget opfylder Kommissionen den forpligtelse, der fremgår af den 10. betragtning til direktiv 94/9/EF om materiel og sikringsudstyr til brug i eksplosionsfarlig atmosfære (artikel 100A), hvor det fremgår "Der er planer om at udarbejde et direktiv på grundlag af artikel 118A om arbejde i eksplosionsfarlig atmosfære; dette supplerende direktiv vil bl.a. omfatte eksplosionsfare i forbindelse med brug og/ eller installationsform og -metode".

Direktiv 94/9/EF er implementeret i Danmark ved Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 696 af 18. august 1995 (for ikke elektrisk materiel) og Boligministeriets bekendtgørelse nr. 697 af 18. august 1995 (for elektrisk materiel).

Kommissionen har i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget inddraget repræsentanter for medlemsstaterne samt eksperter og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.

II. Indhold og formål

Forslaget har til formål at sikre arbejdstagerne i medlemslandene et ensartet minimum af beskyttelse bl.a. under hensyn til, at der

er store forskelle på medlemsstaternes eksisterende retsforskrifter på området.

Forslaget er dels et supplement til udstyrsdirektivet 94/9/EF, og dels en præcisering af bestemmelserne i direktiv 89/391/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet (rammedirektivet) i områder, hvor arbejdstagere kan blive udsat for fare hidrørende fra eksplosiv atmosfære.

Forslaget er udarbejdet som et generelt direktiv, således at det omfatter industrien som sådan. Det er derfor bredere formuleret end de rammer, der er fastsat for den mineraludvindende industri, jf. direktiv 92/91/EØF om minimumsforskrifter for forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed i den boringsrelaterede udvindingsindustri samt direktiv 92/104/EØF om minimumsforskrifter vedrørende forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed i udviklingsindustrien over eller under jorden (begge er særdirektiver i henhold til rammedirektiv 89/391/EF).

Forslaget indeholder følgende:

Afdeling I - Almindelige bestemmelser

Artikel 1 og 2.

Der er tale om et særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i rammedirektiv 89/391/EØF. Forslaget undtager de samme områder, som direktiv 94/9/EF samt tillige anvendelsen af gasapparater og transportmidler omfattet af gældende internationale aftaler (ADR, IMO o.lign).

Definitionen af eksplosiv atmosfære svarer til den, der er givet i direktiv 94/9/EF.

Afdeling II - Arbejdsgiverens pligter

Artikel 3

Principperne for eksplosionsbeskyttelse:

- 1) At forhindre dannelse af eksplosiv atmosfære.
- 2) At undgå antændelse af eksplosiv atmosfære.

- 3) At begrænse virkningerne af en eksplosion, således at der ikke opstår fare for arbejdstagerne.

Artikel 4

Denne artikel indeholder arbejdsgiverens almindelige forpligtelser i forbindelse med opfyldelsen af de i artikel 3 fastlagte principper. Der er tale om både organisatoriske og tekniske krav til arbejdsstedet, samt generelle krav til arbejdets udførelse og til beskyttelsesudstyr.

Som en præcisering af det generelle krav i rammedirektiv 89/391/EØF forpligtes arbejdsgiveren til at udarbejde en plan til beskyttelse af sikkerhed og sundhed, efterfølgende benævnt eksplosionssikringsplanen, omfattende identifikation og vurdering af risiciene samt fornødne foranstaltninger til imødegåelse heraf.

Forpligtelsen til at koordinere foranstaltninger vedrørende sikkerhed og sundhed i tilfælde, hvor arbejdstagere fra flere virksomheder arbejder på samme arbejdssted, svarer til artikel 3, stk. 3, i ovenfor nævnte direktiver 92/91/EØF og 92/104/EØF.

Artikel 5

Arbejdsgiveren forpligtes til at inddele områder, hvor arbejdstagerne kan blive udsat for fare hidrørende fra eksplosiv atmosfære, i zoner. Den nærmere klassificering af de enkelte zoner er angivet i bilag I. I bilag IIA er angivet de minimumsforskrifter arbejdsgiveren skal anvende på disse områder. Om nødvendigt skal områderne afmærkes som angivet i bilag III.

Artikel 6, 7 og 8

Krav vedrørende underretning og oplæring af arbejdstagerne, hhv. høring af arbejdstagerne og disses medbestemmelsesret svarer til artikel 10, 11, hhv. 12 i direktiv 89/391/EØF og gentages her i kort form som i alle andre særdirektiver til rammedirektivet.

Artikel 9

I denne artikel fastlægges overgangsbestemmelser for eksisterende såvel som nye arbejdssteder og arbejdsudstyr.

Som det allerede er anført, skal der stilles krav til både arbejdssteder og arbejdsudstyr i forbindelse med eksplosionssikringen.

Der er ved forslaget gået ud fra, at materiel, der allerede er i anvendelse, og som efter hidtil gældende opfattelse regnes for sikkert, også fremover uforandret må anvendes.

Arbejdssteder, der er omfattet af direktivet, og som bruges for første gang efter direktivets ikrafttræden, skal opfylde kravene i direktivet.

Der er fastsat en overgangsfrist på 3 år for arbejdssteder og arbejdsudstyr, der allerede bruges.

Der er taget hensyn til det forhold, at direktiv 94/9/EF først finder fuld anvendelse fra den 1. juli 2003. Elektrisk materiel og andet materiel, der kan give anledning til antænding, som anvendes inden for eksplosiv atmosfære, skal derfor, hvor det stilles til rådighed for første gang for virksomheden eller bedriften i perioden fra nærværende direktivets ikrafttræden og indtil 30. juni 2003, opfylde minimumsforskrifterne i direktivets bilag IIA.

Ændres, udvides og/ eller omlægges et eksisterende arbejdssted efter direktivets ikrafttræden, skal dette være i overensstemmelse med kravene i direktivet.

Afdeling III - Diverse bestemmelser

Artikel 10 - 13

Ifølge artikel 17 i rammedirektiv 89/391/EØF skal Kommissionen forelægge et særligt udvalg, der bistås af kommissionen, et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udtaler udvalget sig positivt for de påtænkte foranstaltninger kan Kommissionen vedtage udkastet. Er udvalgets udtalelse ikke i overensstemmelse med udkastet, eller afgives der ikke nogen udtalelse, skal Kommissionen forelægge Rådet de påtænkte foranstaltninger. Hvis Rådet ikke fremkommer med en udtalelse inden 3 måneder regnet fra forelæggelsen, kan Kommissionen vedtage udkastet. Samme fremgangsmåde skal anvendes for tilpasning af bilagene i dette forslag.

Der skal udarbejdes et vademecum, hvori det anføres, hvorledes direktivforslagets minimumskrav kan opfyldes.

Som frist for medlemsstaternes gennemførelse af direktivet i national lovgivning foreslås den 31.12.1997.

Bilag I

Arbejdsgiveren skal klassificere de områder, hvor der kan forekomme eksplosiv atmosfære.

Det har været et vigtigt element ved fastsættelse af kravene til eksplosionssikringen, at denne fastsættes ensartet for hele EU ad lovgivningsvejen, og at denne opgave ikke overlades til standardiseringsudvalgene. De i direktiv 94/9/EF etablerede "kategorier" må videre anses som værdiløse uden klassificering af områder i zoner.

Bestemmelserne om zoneindelingen er søgt fastlagt med den størst mulige overensstemmelse med de eksisterende internationale normer. Hidtil har der i de forskellige medlemsstater været forskellige bestemmelser på dette område.

Bilag II

Bilaget er todelt. I del A er der "minimumsforskrifter til forbedring af sikkerhed og sundhedsbeskyttelse for arbejdstagere, der kan blive udsat for fare hidrørende fra eksplosiv atmosfære", i del B "kriterier for udvælgelsen af arbejdsudstyr og installationsmateriel".

Del A er inddelt i fire afsnit.

1. Organisatoriske foranstaltninger

Der fastsættes bl.a. en forpligtelse til at:

- have et tilstrækkeligt antal kvalificerede arbejdstagere til rådighed,
- sørge for skriftlige anvisninger og et system med arbejdstilladelser.

2. Vurdering af eksplosionsrisici

Der opstilles generelle principper for vurderingen af eksplosionsrisici.

3. Planlægningsprincipper

Der gives generelle principper for planlægning af nye eller ændring af eksisterende anlæg.

4. Foranstaltninger til beskyttelse mod eksplosioner

Det angives kort og generelt, hvilke foranstaltninger, der skal anvendes til beskyttelse mod eksplosioner. I denne sammenhæng defineres beskyttelsens mål og i den udstrækning, det er nødvendigt, gentages eller suppleres kravene i direktiv 94/9/EF.

I del B samordnes kategorierne, som defineret i direktiv 94/9/EF, med de forskellige zoner.

Bilag III

Det europæisk indførte symbol "Ex", bringes også i forbindelse med eksplosiv atmosfære i resten af verden. I øvrigt følges principperne i direktiv 92/58/EØF om minimumsforskrifter for signalgivning i forbindelse med sikkerhed og sundhed under arbejdet.

Bilag IV

De vejledende kriterier for udførelse af arbejde i zonerne er en orientering for medlemsstaterne i forbindelse med omskrivningen af direktivet til national ret.

Bilag V

Bilaget indeholder en ikke-udtømmende liste over emner, som skal behandles i vademecummet.

III. Danske regler på området

Der er udstedt danske regler om foranstaltninger til forebyggelse af og beskyttelse mod eksplosioner, i medfør af såvel arbejdsmiljøloven, stærkstrømsloven (Lov nr. 251 af 6. maj 1993 om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel) og beredskabsloven (lov nr. 1054 af 23. december 1992 (erstatte bl.a. Brandloven)).

I § 13 i bekendtgørelse nr. 867 af 13. oktober 1994 om arbejdets udførelse er givet en generel regel om forebyggelse ved fare for eksplosion, som lyder:

§ 13. "Ved udførelsen af arbejdet skal det sikres,

2) at fare for eksplosion, brand, forgiftning og kvælning m.v. er effektivt forebygget,"

Udover ovennævnte generelle bestemmelse findes i arbejdsmiljølovgivningen på særlige områder detailbestemmelser, hvor foranstal-

ninger til forebyggelse m.v. af eksplosionsrisiko er specifikt reguleret:

- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 414 af 18. juli 1988 om sikkerhedsbestemmelser for naturgasanlæg.
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 163 af 30. april 1980 om arbejde på gasfyldte ledninger.
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 372 af 30. september 1965 om regler for arbejde på fartøj med tank for olie m.v..
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 473 af 7. oktober 1983 om kloakarbejde m.v., som ændret ved Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 9 af 14. januar 1988.
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 1163 af 16. december 1992 om faste arbejdssteders indretning.
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 518 af 17. juni 1994 om sikkerhedsskiltning og anden form for signalgivning.
- Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 1017 af 15. december 1993 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder efter lov om arbejdsmiljø.

IV. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Gennemførelsen af direktivet vil formentlig skulle ske med hjemmel i arbejdsmiljøloven, stærkstrømsloven og beredskabsloven.

Hvis direktivet vedtages i sin nuværende form, vil det formentlig i relation til arbejdsmiljølovgivningen betyde, at der skal udarbejdes mere udførlige regler for foranstaltninger til forebyggelse af og beskyttelse mod eksplosioner. Det vil formentlig videre blive nødvendigt at udbygge samarbejdet mellem de implicerede myndigheder på området.